

**Aurskog-Høland
kommune**

Muligheter, miljø og mangfold

Tilsyn med barnehager

i Aurskog-Høland kommune

Lov om barnehager §§ 8 og 16

Innhold

1.0	Formål	2
2.0	Sentrale lover, forskrifter og veiledere	2
3.0	Gjennomføring av tilsyn	3
3.1	Informasjon og veiledning	4
3.2	Rapportering og innhenting av informasjon	4
3.3	Anmeldt tilsyn.....	4
3.4	Hendelsesbasert tilsyn.....	5
4.0	Oppfølging av vedtak, pålegg og avvik	5
5.0	Klageadgang	5

1.0 Formål

Tilsyn er en viktig del av kommunens ansvar for å sikre barnehager med høy kvalitet. Denne oppgaven er særlig viktig for å kontrollere at barnehagelovens krav følges opp, og at kommunen som barnehagemyndighet har innsyn i hva som skjer i barnehagene i kommunen.

Kommunens ansvar som lokal barnehagemyndighet defineres i Lov om barnehager. I følge § 8 skal kommunen gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Iht. § 16 skal kommunen føre tilsyn med virksomheter etter denne lov og kommunen kan gi pålegg og retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter.

Barnehageloven skiller mellom *barnehageeiers* ansvar og oppgaver og *kommunens* ansvar og oppgaver som *barnehagemyndighet*. Barnehageeier har et selvstendig ansvar for at barnehageloven med forskrifter blir oppfylt, mens det er kommunen som har ansvar for å påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.

Barnehageloven gir ingen bindende regler for hvordan og hvor ofte tilsyn skal gjennomføres, men § 8 tredje ledd gir kommunen rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning det er nødvendig for å ivareta tilsynsansvaret.

Fylkesmannen kan etter § 9 føre tilsyn med at kommunen utfører sin lovpålagte tilsynsoppgave.

2.0 Sentrale lover, forskrifter og veiledere

I følge Lov om barnehager § 16 skal kommunen føre tilsyn med alle virksomheter etter denne lov.

Følgende regelverk gjelder barnehager spesielt:

- Lov om barnehager (barnehageloven)
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Forskrift om familiebarnehager
- Forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage

- Forskrift om foreldrebetaling i barnehage
- Forskrift om pedagogisk bemanning
- Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder
- Forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for styrer og pedagogisk leder i barnehage fra annen stat
- Forskrift om politiattest i henhold til barnehageloven
- Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager
- Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager
- Kunnskapsdepartementets veileder «Tilsyn med barnehager»

Det stilles krav til barnehagene også etter annet regelverk:

- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- Plan- og bygningsloven
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven), kap. 3 Miljørettet helsevern
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.
- Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr
- Forskrift om brannforebygging

De aktuelle kommunale instanser er selv ansvarlig for håndhevelsen av eget regelverk, men tilsyn vil kreve både tverrfaglig og tverretatlig samarbeid samt gode rutiner for samarbeid mellom de berørte kommunale instanser.

3.0 Gjennomføring av tilsyn

Kommunalsjef for sektor Oppvekst og utdanning er delegert myndighet etter Lov om barnehager § 8. Barnehagesjef er delegert myndighet etter Lov om barnehager § 16.

Tilsyn er en sentral oppgave kommunen kontinuerlig utfører og mange aktiviteter inngår under tilsynsbegrepet. Innhenting av informasjon vil i tillegg til anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøk sikre kommunens innsyn i den enkelte virksomhet.

Kommunens rolle som henholdsvis lokal barnehagemyndighet og barnehageeier er tydeliggjort i barnehagelovens §§ 7 og 8, slik at loven skal være et best mulig verktøy i utøvelsen av kommunenes oppgaver. For å skape en robust myndighetsrolle og bidra til å sikre tillit til kommunen som lokal barnehagemyndighet, har Aurskog-Høland kommune inngått et interkommunalt samarbeid med Sørums kommun ved utøvelse av tilsyn.

3.1 Informasjon og veiledning

Kommunen skal gi informasjon om hva barnehageloven med forskrifter krever, og veilede ift. de samfunnskrav og forventninger som ligger i regelverket når det gjelder verdigrunnlag, rammevilkår, arbeidsmåter og innhold.

- Felles ledermøter for ledere i kommunale og private barnehager:
Utvikling av helhetlig ledelse, pedagogisk utviklingsarbeid, veiledning, kompetanseheving og informasjonsutveksling
- Informere og veilede i enkeltsaker
- Felles kompetanseplan

3.2 Rapportering og innhenting av informasjon

Barnehagemyndigheten ber om dokumentasjon på enkelte deler av barnehagevirksomheten for å sikre at barnehagene drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk:

- Tilsynsrapport/egenerklæring – rapporteres en gang pr. år
- Årsmelding – rapporteres en gang pr. år i BASIL
- Beleggskjema – månedlig rapportering om antall barn (alder og oppholdstid) og bemanning (og areal)
- Årsregnskap

3.3 Anmeldt tilsyn

På bakgrunn av en helhetlig vurdering fastsettes en plan for tilsyn.

Tilsynet vil omfatte utvalgte områder ved barnehagedriften og kan ha ulike temaer ut i fra barnehagens eller tilsynsmyndighetens behov. Tilsynsrapporter og annen rapportering/dokumentasjon fra barnehagene vil være bakgrunn for valg av tema for tilsynet.

Tema for tilsyn kan være:

- Årsplan/utviklingsarbeid
- Vurderingsarbeid
- Barns rett til medvirkning
- Barnehagens vedtekter
- Bemanning

Ved anmeldte tilsyn sendes skriftlig varsel til barnehagen/eier. Det går frem av varselet hva det skal føres tilsyn med og hvem som skal delta under tilsynet. Det oppfordres til at eier skal være til stede under tilsynet. Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virke, og bør gis mulighet til dette også ved tilsynsbesøk. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Fra tilsynsmyndigheten deltar så langt det er mulig to representanter. I enkelte tilfeller vil representant fra annen kommune delta. Det kan være aktuelt å samkjøre tilsynsbesøket med andre instanser i kommunen.

Etter et stedlig tilsyn vil barnehagen i enkelte tilfeller bli bedt om å evaluere gjennomføringen av tilsynet.

3.4 Hendelsesbasert tilsyn

Det kan oppstå situasjoner som gjør det nødvendig å foreta tilsyn på bakgrunn av uforutsette hendelser og bekymringsmeldinger, f.eks. dersom foreldre, ansatte eller andre henvender seg til kommunen og melder om bekymring for barnehagedriften.

Ved slike henvendelser vil tilsynsmyndigheten be om en skriftlig melding og deretter vurdere hvordan klagen/henvendelsen skal håndteres.

Det kan etter vurdering foretas anmeldt eller uanmeldt tilsyn.

Ved denne type tilsyn deltar alltid to representanter fra tilsynsmyndigheten.

Ved uanmeldte tilsynsbesøk varsles ikke barnehagen/eier på forhånd.

4.0 Oppfølging av vedtak, pålegg og avvik

Det utarbeides en rapport etter hvert tilsyn som sendes barnehagen. Rapporten er en sammenfatning av de forhold som fremkommer som følge av tilsynet.

Barnehagen får anledning til å uttale seg om innholdet i rapporten før den blir offentliggjort.

Av rapporten vil det fremgå om tilsynet har avdekket ulovlige eller uforsvarlige forhold som medfører pålegg om retting til barnehageeier, jf. Lov om barnehage § 16.

Det settes en tidsfrist for når pålegget skal være rettet og hvordan dette rapporteres utført. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten.

Dersom forholdene tilsier det, kan stenging iverksettes umiddelbart og uten forutgående pålegging om retting.

5.0 Klageadgang

Av rapporten vil det framgå om det blir gitt pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold. Kommunens vedtak om retting eller stenging er et enkeltvedtak i forhold til forvaltningsloven og kan derfor påklages til fylkesmannen.

Barnehagen/eier kan påklage kommunens vedtak om retting og/eller vedtak om tidsbegrenset eller varig stenging til fylkesmannen, som kan prøve alle sider ved vedtaket, jf. Lov om barnehager § 16.

Klagen sendes til:

Aurskog-Høland kommune, Barnehageseksjonen, Rådhusveien 3, 1930 Bjørkelangen

Kommunen skal etter at en klage er mottatt gjennomgå saken på nytt og foreta de undersøkelser som en klage gir grunnlag for. Barnehagen/eier skal få svar på klagen innen fire uker. Dersom saken ikke kan behandles innen fire uker skal det gis et foreløpig svar innen samme frist.

Kommunen kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet.